

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ο παροικιακός Τύπος τα τελευταία 40 χρόνια

ΜΕΡΟΣ 15ο

Γράφει ο Γιώργος Χατζηβασίλης

Συμφωνία στην Αθήνα

Όπως γράψαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, στο πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του '90 οι φορείς της Αρχιεπισκοπής αναπτύσσονταν με γρήγορους ρυθμούς, όπως και η Κοινότητα με τις αγορές γης, της Λέσχης της στο Λακέμπα και την ανέγερση του Ελληνικού Σπιτιού στο Ερλγουντ. Η Κοινοτική Λέσχη έγινε γρήγορα μια κυνέλη πνευματικής δραστηριότητας και φιλοξένησε ανθρώπους μεγάλης εμβέλειας προσκεκλημένους του Ελληνικού Φεστιβάλ που στο μεταξύ είχε αλλάξει πορεία μετά την επισκεψη της Μελίνας Μερκούρη στο Σίδνι, όπως τον Κώστα Καζάκο, τον Κωστή Μοσκόφ, την Άννα Παϊδούση και άλλους, ενώ σε πιο κατάλληλους χώρους είχε φιλοξενήσει τον Γιώργο Νταλάρα, την Χάρις Αλεξίου, τον Χρήστο Λεοντή, την Ελευθερία Κοτζία και την Ελένη Αρβελέρ. Στα χρόνια του Φεστιβάλ που κάλυψα εγώ έγινε μια ανανέωσή του που συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δικαιωματικά θεωρείται το κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός της παροικίας μας για να μην πω και της ομογένειας στην Αυστραλία.

Όμως δεν ήταν όλα ρόδινα, επειδή καλά κρατούσε το μεγαλύτερο πρόβλημα που απασχόλησε τον παροικιακό Τύπο τα τελευταία πενήντα και πλέον χρόνια, το λεγόμενο "εκκλησιαστικό" μετά την απόφαση των ανεξαρτήτων Κοινοτήτων Αυστραλίας να αποσκιρτήσουν από την Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας στη δεκαετία του '50. Οι λεπτομέρειες λίγο-πολύ είναι γνωστές με τις κόντρες, τις δικαστικές διαμάχες, τα επεισόδια έξω από την Αγία Σοφία κλπ., αλλά στις αρχές της δεκαετίας του '90 η κατάσταση είχε βελτιωθεί και υπήρχαν αγνές ενδείξεις ότι η λύση ίσως να ήταν κοντά.

Για παράδειγμα, σε δύο από τις εκκλησίες της Κοινότητας -Παναγία και Αγία Σοφία- λειτουργούσαν ιερείς της Αρχιεπισκοπής, ενώ για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια έγινε κοινός εορτασμός της 25ης Μαρτίου το 1993, λίγους μήνες μετά τη Συμφωνία της Αθήνας, στο Οπερα Χάουζ στον οποίο μίλησαν ο Αρχιεπίσκοπος κ. Στυλιανός και ο πρόεδρος της Κοινότητας, Χάρης Δανάλης, ενώ ο πρόεδρος της Διακοινοτικής Επιτροπής της Ιεράς Αρχιεπισκοπής, ο αξέχαστος Γιώργος Παπαναστασίου ήταν προσκεκλημένος στο άνοιγμα του Ελληνικού Φεστιβάλ. Όλα αυτά έφεραν την παροικία μας πιο κοντά στη συμφιλίωση.

Μια άλλη ένδειξη και ίσως χαμένη ευκαιρία για συμφιλίωση ήταν η επίσκεψη για πρώτη και μοναδική φορά του κ. Στυλιανού στην Κοινοτική Λέσχη για ν' ακούσει την ομιλία του φίλου του ποιητή, Κωστή Μοσκόφ, πο-

λιτιστικού επιτετραμένου της Ελλάδας στην προεβία του Καΐρου, στα πλαίσια του Φεστιβάλ. Τα μέλη της Κοινότητας του επεφύλαξαν ψυχρή, αλλά ευγενική υποδοχή, ενώ ο ίδιος ζήτησε και μίλησε εγκωμιαστικά μετά το τέλος της ομιλίας. Δική μου άποψη είναι πως αν η υποδοχή του Αρχιεπισκόπου ήταν πιο θερμή και αν αντί να φύγει βιαστικά, ο κ. Στυλιανός καθόταν σε μια μικρή κοινωνική εκδήλωση στην Κοινοτική Λέσχη για να γνωρίσει και να συζητήσει με τους κοινωτικούς, ίσως να είχε σπάσει ο πάγος. Δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι ο κ. Στυλιανός πήγε στην Κοινότητα μόνο για την ομιλία του Μοσκόφ, που θα μπορούσε ν' ακούσει μαγνητοφωνημένη, αλλά μπορεί και να κάνω λάθος.

Πάντως, τη σχετική γαλήνη ανάμεσα στις σχέσεις Αρχιεπισκοπής και Κοινότητας ήρθε να διαταράξει η πρόταση της Ομοσπονδίας Κοινοτήτων Αυστραλίας το 1991 να ενταχθούν οι ανεξάρτητες Κοινότητες στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, που έστειλε αντιπροσώπους του να διαπραγματευθούν την ένταξη. Ήταν μια πραγματικά ανησυχητική εξέλιξη επειδή για πρώτη φορά θα είχαμε στην Αυστραλία δύο αδελφές Εκκλησίες σε αντίπαλα στρατόπεδα ανταγωνιζόμενες για τους πιστούς. Η Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας θεώρησε την ενέργεια του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων "εισπήδηση" και άρχισε τις εκκλησιαστικές διαδικασίες για να σταματήσει τους Ιεροσολυμίτες με τη βοήθεια του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Την ένταξη των Κοινοτήτων στα Ιεροσόλυμα υποστήριζε φανατικά η Κοινότητα Αντελάιντ, ενώ η Κοινότητα Σίδνι είχε αμφιβολίες για τις πραγματικές προθέσεις του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Σε έναν χορό των Κώων, που πρόεδρος τους τότε ήταν ο Βαγγέλης Ανέστης, καθόμουν δίπλα στον πρόεδρο της Κοινότητας, Χάρη Δανάλη και, φυσικά, τον ρώτησα αν υποστήριζε την ένταξη του φορέα του στα Ιεροσόλυμα.

"Εμείς προτιμούμε να ενταχθούμε στην Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας, αλλά αφού δεν μάς θέλει ο κ. Στυλιανός τί να κάνουμε;", ήταν η απάντησή του.

Στην πραγματικότητα, το μίσος κάποιων Κοινοτικών για τον κ. Στυλιανό ήταν τέτοιο που δεν μπορούσαν να δουν την παγίδα των Ιεροσολύμων και τα "ήξεις αφίξεις" του Επισκόπου Ησύχιου, που αρνιόταν να δώσει συγκεκριμένες απαντήσεις σε ζωτικά ερωτήματα, ενώ ζητούσε προσχώρηση των Κοινοτήτων στα Ιεροσόλυμα με αναλλοίωτο άρθρο του Καταστατικού, δηλαδή να μην μπορούν οι Κοινότητες ν' αποχωρήσουν στον αιώνα τον άπαντα.

Αυτό τον κάθετο διχασμό της παροικίας σε δύο νόμιμες Εκκλησίες με

τις οδυνηρές συνέπειες που συνεπάγονταν αφού και οικογένειες ακόμη θα διχάζονταν, υποστήριξε ένα μέρος των παροικιακών ΜΜΕ με επικεφαλής τον "Κήρυκα" που το έβλεπε σαν ευκαιρία να πλήξει τον κ. Στυλιανό, ενώ ο "Κόσμος" τάχθηκε αναφανδόν εναντίον τέτοιων κακών λύσεων.

Όπως φαίνεται, τις ανησυχίες της εφημερίδας μας για την ομόνοια του Ελληνισμού στην Αυστραλία από την παρέμβαση του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων συμμεριζόταν η ελληνική κυβέρνηση και η αρμόδια υφυπουργός Εξωτερικών, Βιργινία Τσουδερού, κάλεσε σύσκεψη στην Αθήνα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ομοσπονδίας Κοινοτήτων για να βρεθεί λύση στο "εκκλησιαστικό". Αλλωστε, η παρέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης για τη λύση του προβλήματος ήταν αίτημα των Κοινοτήτων για πολλά χρόνια.

Αντίθετοι στις προσπάθειες της κας Τσουδερού ήταν ο κ. Στυλιανός και οι σκληροί αντίπαλοί του, οι οποίοι συμμάχησαν μαζί του μέχρι που έθαψαν την φημισμένη Συμφωνία της Αθήνας και την μοναδική χρυσή ευκαιρία για τη συμφιλίωση της ομογένειας.

Με πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης τον Οκτώβριο 1992 βρέθηκαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στην Αθήνα, Μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου και αντιπροσωπεία της Ομοσπονδίας Κοινοτήτων, όπου αμέσως ο γραμματέας της κ. Βαγγέλης Μπόγιας αυθαιρέτα άρχισε πολεμικό εναντίον του κ. Στυλιανού, αλλά τον διέκοψε αμέσως ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Νίκος Νιάρχος για να μην τορπιλιστεί η σύσκεψη πριν καν αρχίσει.

Χαρακτηριστικά, όμως, ένας Μητροπολίτης είπε τότε ότι έκλαψε όταν διάβασε το ιστορικό του εκκλησιαστικού διχασμού στην Αυστραλία.

Στη Σύσκεψη, παρά τις αντικειμενικές παρεμβάσεις της κας Τσουδερού στο ρόλο της πυροσβέστριας δόθηκαν μάχες ανάμεσα στους Μητροπολίτες και τους Κοινοτικούς για την προστασία των συμφερόντων τους και το τελικό αποτέλεσμα της Σύσκεψης πρέπει να πούμε ότι ήταν ευνοϊκότατο για τις Κοινότητες. Γιατί; Επειδή ο κ. Στυλιανός σχεδόν αμέσως απέρριψε τις προτάσεις για συμφιλίωση, έστω αν υπαναχώρησε γιατί το Οικουμενικό Πατριαρχείο δεν μπορούσε να αγνοήσει την υπογραφή του στην Συμφωνία. Αν αυτή η συμφωνία ήταν ευνοϊκή για την Αρχιεπισκοπή, θα την απέρριπτε ο κ. Στυλιανός; Οχι βέβαια και για πρώτη φορά βρήκε σύμμαχο τον "Κήρυκα" με τους άλλους άσπονδους εχθρούς του.

Γεγονός είναι ότι με τις εισηγήσεις της κας Τσουδερού, το Οικουμενικό

Πατριαρχείο δέχτηκε τα 18 από τα 20 αιτήματα της Ομοσπονδίας Κοινοτήτων και απέρριψε μόνο δύο: την απομάκρυνση του κ. Στυλιανού και την διάλυση των Ενοριών Κοινοτήτων(!).

Όσον αφορά στο θέμα των Ενοριών Κοινοτήτων και τη διάλυσή τους, για να είμαστε αντικειμενικοί, θ' ανοίξω παρένθεση για να αποκαλύψω συνομιλία του γνωστού συμπάροικου και φίλου, Σταύρου Βλάχου, με τον Αρχιεπίσκοπο κ. Στυλιανό λίγο μετά την άφιξή του στην Αυστραλία. Ο κ. Στυλιανός είχε πει στον Σταύρο ότι στόχος του ερχόμενος στην Αυστραλία για να λύσει το "εκκλησιαστικό" πρόβλημα ήταν να εφαρμόσει το σύστημα "μία Αρχιεπισκοπή και μία Κοινότητα", αλλά άλλαξε γρήγορα γνώμη όταν δέχτηκε σκληρές και αδικαιολόγητες επιθέσεις από τους Κοινοτικούς πριν ακόμη τον γνωρίσουν και εξακριβώσουν τις προθέσεις του. Εξάλλου, το έχουμε γράψει στο παρελθόν ότι και ο Αρχιεπίσκοπος Ιεζεκιήλ επεδίωξε χωρίς επιτυχία συμφωνία με τις Κοινότητες με δικούς τους όρους.

Επανερχόμενοι στη Συμφωνία της Αθήνας, η Κοινοτική αντιπροσωπεία είχε εξασφαλίσει την διοικητική και οικονομική ανεξαρτησία των Κοινοτήτων από την Αρχιεπισκοπή και την αναγνώριση των μυστηρίων, ενώ δεν θα άλλαζαν τα καταστατικά τους και ούτε θα συμμετείχαν στις Κληρικοκαλαϊκές, αλλά θα σέβονταν τον ρόλο της Εκκλησίας στην Παροικία.

Το διοικητικό συμβούλιο Δανάλη - Παπανικητά στην Κοινότητα υποστήριξε την Συμφωνία επειδή πίστευε ότι η εξομάλυνση των σχέσεων με την Αρχιεπισκοπή θα αφαιρούσε ένα τεράστιο εμπόδιο στην εντυπωσιακή ανάπτυξη της Κοινότητας επειδή υπήρχαν πολλά άτομα και οργανώσεις στην παροικία που θα ήθελαν να την βοηθήσουν αν ανήκε στο κλίμα της Αρχιεπισκοπής. Την άποψη αυτή συμμεριζόταν η συντριπτική πλειοψηφία της παροικίας και ο "Κόσμος", που τότε έδωσε μάχες για τη Συμφωνία της Αθήνας, αλλά και για την αξιοπιστία του Δανάλη και Παπανικητά που προσπαθούσαν να καταρρακώσουν με συκοφαντίες οι αντίπαλοί τους.

Χαρακτηριστικά, θυμάμαι ένα βράδι είμασταν καλεσμένοι στο σπίτι γνωστών συμπάροικων ο Νίκος και Μαρία Παπανικητά, εγώ και μια συμπάροικος που είχε ακούσει ότι ο Νίκος είχε δωροδοκηθεί με μια Μερσεντές από την Αρχιεπισκοπή (που όπως είπαμε ήταν εναντίον της Συμφωνίας!). Όταν φεύγαμε, η οικοδέσποινα παρακάλεσε τον Νίκο να μεταφέρει με το αυτοκίνητό του στο σπίτι της την κυρία και με την ευκαιρία ο Νίκος της είπε "τόρα θα δεις την Μερσεντές που μου έδωσε η Αρχιεπισκοπή", ενώ περπατούσαν προς το "σαραβαλάκι" του...

ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΕΤΑΡΤΗ,
η μεγάλη σύγκρουση.